

Eko grönsaksodling

Nr 3 – Juli 2013

Aktuellt i odlingarna just nu

Grönsakerna har tagit sig efter en kall och sen vår och nu ser det överlag bra ut för de svenska grönsaksodlarna.

I Västra Götaland är odlarna hittills nöjda med årets grönsaksodling. Allt har kommit upp som det ska trots en sen vår och nederbörden har kommit i perfekta portioner.

– Sallat och dill är färdigt för skörd nu, säger Magnus Larsson i Mariestad.

Även i Jönköpingstrakten ser det bra ut nu.

– Regn och sol har avlöst varandra i en lagom takt så etableringen av kål och sallat ser oerhört bra ut, berättar Marcus Söderlind från Habo. Den sena våren gjorde att det sedan blivit mycket intensiva dagar.

Norrut har det varit väldigt fuktig väderlek i juni men grönsakerna ser mycket fina ut. På grund av den blöta hösten kom vitlöken ner sent i frusen jord, vilket inte var så bra. Även södra Sverige fick en sen vår men som redan hämtats in. Förra årets regniga sommar gynnade ogräset. Detta visar sig i år genom en stor fröbank och mycket ogräs som måste rensas.

I Halland är det fuktigt just nu.

– Det har regnat 120 mm sedan mitten av juni, säger Bengt Nilsson, Tångagård. Som tur är var vi väl framme med ogräsrensningen när regnen började. Det är en del larvskador i vitkålen, men på det hela taget ser det bra ut så här långt. På många håll i Sverige har det varit stora angrepp av kålmal i år.

På Gotland växer det mycket bra, enligt Frans Brozén.

Frömmattor ger ogräsfria grönsaker

På Stångård och på Ängsö Gård i Skåne testas sådd av grönsaker med frömmattor, där fröna ligger mellan två papperskikt med ett lager grus ovanpå. Grödan kommer sedan upp i ogräsfri bädd. Läs mer på www.terraceed.com och www.groonsaksmattan.se.

Med frömmattor kommer morötterna upp i ogräsfria bestånd.

Ogräskärare tar tistel och skräppa

En svensktillverkad ogräskärare är effektiv mot stråstyva ogräs som tistel och skräppa. Den kan även användas mot höga ogräs i grönsaksodling.

I ett treårigt forskningsprojekt utvärderades ogräskäraren CombCut och dess effekt mot tistel. Resultaten visar att både tistelns tillväxt, biomassa och utveckling försenades och att fröproduktionen minskade kraftigt.

Samtidigt som redskapet rör sig framåt ”kammar” maskinen genom odlingen och skär av eller skadar det högre och grövre ogräset medan grödan går igenom de fasta skären utan att skadas. Metoden utnyttjar skillnader mellan ogräsen stjäktjocklek och styvhet.

Tidpunkten för avskärning är en fråga om tajming då åkertisteln måste skäras av efter att den börjat sträcka på sig. För att få bästa effekt av ogräskäraren bör man vid avskärning ha en konkurrenskraftig gröda i god tillväxt.

Det ökade intresset för att använda tekniken i radodlade grödor gör att maskinen anpassats så att hjulen nu kan justeras för olika radavstånd.

Avklippta ogräs mellan raderna i gulbetor. Foto: Jonas Carlsson

Tekniken kan användas även i grönsaker när man kommit efter med ogräsrensningen. Bilden visar ett fält med 2,5 cm höga gulbetor, där ogräset hann bli 15 cm innan man kom ut på fältet.

– Ogräset klipptes av och fördelen med detta, jämfört med vanlig radhackning, är att man lättare kan ta stora ogräs när man kommit efter med ogräsregleringen och att man inte rör upp nya frön i jorden, säger Jonas Carlsson.

– Det är även lättare att finjustera höjden med CombCut än med en vanlig slätterbalk. Den viktigaste skillnaden är att man kan köra selektivt med maskinen och få bort ogräs även i raderna avslutar Jonas.

Läs mer på www.slu.se/ekoforsk.

Mer ekologiskt behövs!

Den ekologiska konsumtionen inom den offentliga sektorn var hela 21 procent år 2012. Det visar EkoMatCentrums kartläggning av den offentliga sektorns konsumtion av ekologiska livsmedel 2012. Det börjar alltså närma sig 25 procent, vilket är regeringens mål.

– Cirka 80 procent av kommuner och landsting klarade de ökade ekologiska inköpen inom befintlig budget genom omläggning av menyn mot mera grönsaker istället för kött, säger Eva Fröman, EkoMatCentrum.

Hela 78 procent av de tillfrågade planerar att öka sina ekologiska inköp de närmaste åren. Kronobergs län toppar ekologian strax före Region Skåne och Kalmar län. Mycket frukt och grönsaker importerar dock, som vi annars skulle kunna odla själva och en ekologisk version av produktgruppen svenska växthusodlade grönsaker saknas helt och hållet vid upphandlingarna.

Ekologiska producenter efterlyses

En inventering visade att marknaden för ekologiska produkter är i obalans och cirka hälften av de ekologiska livsmedlen som konsumeras i Sverige är importerade. Importen ökar och det finns produkter som det råder ständigt underskott av. Den ekologiska konsumtionen förväntas öka till det dubbla inom åtta år och detta borde innebära en dubblering av nuvarande svensk ekoproduktion!

– Ekologiskt odlade tomater, gurka och sallat är exempel på produkter som det råder stor efterfrågan på. Importen av morötter ökar och broccoli, blomkål och lök efterfrågas för infrysning, avslutar Eva Fröman.

Dispens för såpa och paraffinolja

Kemikalieinspektionen har beviljat dispens för några växtskyddsmedel med såpa och paraffinolja.

Dispenserna gäller de tre såpaprodukterna Rapsgul såpa, Reniderm och Zence samt Bioglans med paraffinolja. Både såpa och paraffinolja är tillåtna i ekologisk odling, men det saknas registrerade produkter i Sverige, därför har LRF sökt och fått dessa dispenser. Mer information om dispensererna finns på Jordbruksverkets webbplats.

Aktuella kurser och aktiviteter

Vill du bli yrkesmässig grönsaksodlare? Kurs i Vårsås, mellan Skövde och Hjo, 4 juli 9.30–15.30.

Teori och praktik på ett ekologiskt grönsaksföretag med odling på friland och i växthus. Tema: Skadedjur och sjukdomar i odlingen. Ogräs och maskiner för småskalig odling. Anmäl dig på www.hush.se/vast eller till Marie Hanson Hushållningssällskapet Väst, 0521-72 55 25.

Vill du bli yrkesmässig bärödlare? Kurs i Brålanda, 9 juli 9.30–15.30. Ekologiska hallon, blåbär, svarta vinbär och nypon. Teori på förmiddagen och praktik i bärödling under eftermiddagen. Kirsten Jensen från Länsstyrelsen föreläser under kursdagen. Anmäl dig på www.hush.se/vast eller till Marie Hanson Hushållningssällskapet Väst, 0521-72 55 25

Morotskurs, Visby, 10 juli. Hushållningssällskapet och Jordbruksverket ordnar en kurs både för konventionell och ekologisk odling. Innehåll: *Rhizoctonia*, bomullsmögel, nematoder, *Acrothecium*, morotsfluga, morotsbladloppa, mekanisk och kemisk ogräsbekämpning. Mer information på Hushållningssällskapet Gotlands webbplats. Anmäl dig till anna-mia.bjorkholm@hushallningssallskapet.se, 0708-94 53 71.

Fältvandring om ekologisk odling av pepparrot och andra grönsaker, Fjärås, 20 augusti kl. 18.30. Hos Margaretha och Mikael Jonsson, ”Pepparrotten”. Vi tittar även på insektsnät i kål, svart markväv i squash och pumpor samt gödsling med kalium. Anmäl dig på www.kompass.lrf.se (kod 19389) eller till Länsstyrelsen Halland, 035-13 20 00. Kontakta Barbro Kindt 035-13 20 59 eller Pauliina Jonsson, Växa, 010-471 03 32.

Nyhetsbrevet Ekogrönsaksodling ges ut av Jordbruksverket i samarbete med Hushållningssällskapet Väst.

Nyhetsbrevet är gratis. För att få det via e-post, anmäl dig på www.jordbruksverket.se/ekogronsaksbrev

Odlare kan även få pappersversionen, kontakta då Hushållningssällskapet Väst, se adress nedan.

Redaktion:
Johan Ascard, Jordbruksverket, Alnarp
tfn 040-41 52 87, e-post: johan.ascard@jordbruksverket.se

Marie Hanson, Hushållningssällskapet Väst
tfn 0521-72 55 25, e-post: marie.hanson@hush.se

